

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MADANIYAT VAZIRLIGI
O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI HUZURIDAGI
BOTIR ZOKIROV NOMIDAGI MILLIY ESTRADA SAN‘ATI
INSTITUTI**

“TASDIQLAYMAN”

**O‘zDK huzuridagi Botir Zokirov nomidagi
Milliy estrada san‘ati
Instituti rektori**

A.Mansurov

2024 -yil “30” avgust

Ro‘yxatga olindi: № MD 70211002-1.05

**JAHON VA O‘ZBEK MUSIQIY ESTRADASI TARIXI VA NAZARIYASI
FANINING O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi: 200 000 - San‘at va gumanitar fanlar

Ta‘lim sohasi: 210 000 - San‘at

Ta‘lim yo‘nalishi: 70211002 - Musiqa san‘ati

TOSHKENT – 2024

Fan/modul kodi JO‘ME1205		O‘quv yili 2024-2025	Semestr 1-2	ECTS-Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta‘lim tili O‘zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)		Mustaqil ta‘lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Jahon va o‘zbek musiqiy estradas tarixi va nazariyasi	60		90	150
2.	<div>I. Fanning mazmuni</div> <p>“Jahon va o‘zbek musiqiy estradas tarixi va nazariyasi” fanining asosiy maqsadi - talabalarga jaz va estrada musiqasining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, talabalarda yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirishdan iboratdir.</p> <p>Fanni o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - talabalar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini namoyish etadilar. Jaz uslublari va estrada musiqasi tarixi fani ma‘ruzalar shaklida o‘tkaziladi. Mavzular mazmunida jaz va estrada musiqasining janrlari, uslub va yo‘nalishlari tasnifi, ularning tarixi, nazariy va ijrochilik masalalari kabi mavzular haqida talabalar aniq tasavvurga ega bo‘ladilar.</p> <div>II. Asosiy qism</div> <div>Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</div> <div>Kirish</div> <p>Fanning mazmuni. Uning ta‘lim tizimidagi o‘rni. Asosiy adabiyotlar ro‘yhati va ulardan unumli foydalanish yuzasidan uslubiy tavsiyalar.</p> <div>1-mavzu: Xabashlar va oqtanlilar folklor musiqasi uslublari.</div> <p>Fanga kirish. Jaz musiqasining yaralishi. Xabashlar va oqtanlilar folklor musiqasi uslublari. Jazning shakllanishi va ilk klassik jaz uslublari. Yangi Orlean va Chikago; Sving uslublari.</p> <div>2-mavzu: Jazning rivojlanish davri.</div> <p>Jazning rivojlanish davri. Bi-bop, Kul uslublari. Vokal jazining rivojlanishi. L.Armstrong va E.Fitsdjereld ijodi namunasida. Etno jaz, Modal jaz, Jaz-rok uslublari. A.Mustafazoda ijodi.</p> <div>3-mavzu: O‘zbek jaz musiqasining shakllanishi.</div> <p>O‘zbek jaz musiqasining shakllanishi. Ilk ESOLari. Jaz festivallar. O‘zbek jaz musiqasining rivojlanish etaplari. O‘zbek vokal jaz yo‘nalishi. O‘zbekiston</p>				

kompozitorlari ijodida jaz musiqasining o'rni. O'zbek jaz musiqasining bugungi holati.

4-mavzu: Rokning shakillanishi

Rok musiqasining shakillanishida AQShdagi ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Ritm-end-blyuz uslubi. Rok-n-roll uslubi. Evropada rok musiqasining rivoji.

5-mavzu: Klassik rok uslublari

Klassik rok uslublari. Xard-rok uslubidagi guruhlar ijodi. Art-rok va Progressiv-rok uslubidagi guruhlar ijodi. Yoshlar rok-musiqasi uslublari: EMO-rok.

6-mavzu: Rok musiqasining sintez uslublari

Rok musiqasining boshqa yo'nalishlari bilan uyg'unlashuvi. Jaz-rok, pop-rok. Rok-opera janri. Taniqli rok-operalar tahlili. Myuzikl janri. Taniqli myuzikllar tahlili.

7-mavzu: AQSh pop musiqasi uslublari

"Estrada" va "Pop musiqa" atamalarining qo'llanishi. Disko uslubining yaralishi. Taniqli disko guruhlari ijodi va uslubiy farqi. Soul uslubining ijtimoiy negizlari. Soul musiqasining evolyutsiyasi. Pop musiqasidagi yetakchi ijodkorlarning uslubiy o'zigaohligi. Reggi uslubining ritmik o'ziga xosligi. Qora tanlilar submadaniyati – rep va xip-xop.

8-mavzu: Evropa pop musiqasi uslublari

Elektron musiqa. Texno uslubi. R&B uslubi. Klassik musiqaning zamonaviy qiyofasi – Krosovver uslubi. Krosovver uslubidagi vokal ijrochiligi. Evropa xalqlari pop-musiqasining jahon musiqa madaniyatidagi o'rni. Rossiya pop musiqasi. Shakllanishi va rivoji.

9-mavzu: O'zbek estrada musiqasi

O'zbek estradasining yaralishi. O'zbek estradasining rivojlanish davrlari. Mustaqillik davridagi o'zbek estrada musiqasi.

10-mavzu: Zamonaviy o'zbek estrada musiqasi

O'zbek estradasining zamonaviy uslublari va ijrochilari.

Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Klassik jaz uslublari. Yangi Orleancha, Chikagocha, Sving uslublari.
2. Bi-bop, Kul, Modal, Etno-jaz uslublari.
3. O'zbek ilk ESolari, birinchi o'zbek jaz asarlari va aranjirovkalari.
4. Ritm-end-blyuz va Rok-n-roll uslublari.
5. Art-rok, Progressiv-rok, Xard-rok, Dum-rok, Tresh-rok uslublari
6. Zamonaviy rok uslublari.
7. Taniqli rok-operalar, myuzikllar.
8. Disko, Soul, Fank, Krossover, R&B, Reggi, Hip-hop, Shanson uslublari.

9. O'zbek estradasining asoschi xonanda va cholg'uchilari.

10. O'zbek estradasining tniqli VChA lari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

III. Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakl va mazmuni

Mustaqil ta'limni tashkil etishda mazkur fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish mumkin:

- darslik, o'quv qo'llanma, maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha fanlar boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- yangi musiqiy texnik vositalar va texnologiyalarni o'rganish;
- talabaning ilmiy tekshirish (ijodiy) ishlarini (TITI) bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari yoki mavzularini chuqur o'rganish;
- faol o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari (ishbilar o'yinlar, diskussiyalar, seminarlar, kollokviumlar va b.).

Mustaqil ta'limni tashkil etishning mazmuni axborot-ta'lim resurslaridan, ta'lim muassasasida mavjud kutubxona, fonoteka va videoteka jamg'armasidan, repetitoriylardan, o'quv laboratoriyalari, ovoz yozuvi studiyalari, teleradiokompaniya kanallari va konsert zallaridan unumli foydalanishdan, bajarilgan ishlarning tahlilini bayon etishdan iboratdir. Mazkur fanning xususiyatlaridan kelib chiqib kasbiy mahoratni rivojlantirish va takomillashtirishga qaratilgan vazifalarni maqsadli amalga oshirish ham nazarda tutiladi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Jaz musiqasining yaralishi. Dastlabki shakllari.
2. Klassik jaz uslublari.
3. Jazning rivojlanish davri.
4. Vokal jaz.
5. Lotinamerikacha jaz.
6. Etno jaz uslubi.
7. O'zbek jaz maktabining shakllanish davri.
8. Jaz musiqasi o'zbek kompozitorlari ijodida.
9. Rok musiqasining shakllanishi.
10. Rok-n-roll uslubi.
11. Klassik rok musiqasining asosiy pog'onalari.
12. Bugungi kun rok musiqasi.

	<p>13. Rok opera janri. 14. Disko uslubining yaralishi. 15. Soul uslubi 16. Reggi musiqasi. 17. Rep va Xip-Xop. 18. R&B uslubi. 19. Krossover uslubi. 20. Sharq mamlakatlari pop musiqasi. 21. Rossiya pop musiqasi. 22. O'zbek estradasi.</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiiya etiladi.</p>
3.	<p>V. Ta'lim natijalari /Kasbiy kompetensiyalari Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jaz va estrada musiqa san'ati ijodiyotining asosiy tarixiy taraqqiyot bosqichlari; – jaz va estrada musiqasining asosiy janr va oqimlari; – O'zbekiston jaz-estrada musiqa madaniyatining rivojlanish tarixi hamda hozirgi zamon haqida tasavvurga ega bo'lishi; – jazning geografik va tarixiy negizlarini; – jaz va estrada musiqasi uslublarini; – rok musiqasi uslublarining tarixiy negizlarini; – pop musiqasi yo'nalishlarini; – O'zbekiston kompozitorlari va estrada ijrochilarining uslubiy yo'nalishlarini bilishi va ulardan foydalana olishi; – zamonaviy jaz, rok va pop musiqasining oqimlarini va folklor negizlarini aniqlash, tahlil etish va qiyoslash; – jaxon va O'zbekiston estrada-jaz musiqasidagi jarayonlarni tahlil etish va tanqidiy baholash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

5.	<p style="text-align: center;">VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p style="text-align: center;">Oraliq va yakuniy nazorat uchun talablar.</p> <p>Talabalar bilimini nazorat qilish o'quv rejaga muvofiq belgilangan. Oraliq va Yakuniy nazorat o'tkaziladi.</p> <p>Oraliq nazorati – reja asosida o'tilgan 5 ta mavzu doirasida test ko'rinishida yoki uchta savoldan iborat yozma ish shaklida o'tkaziladi.</p> <p>Yakuniy nazorat – reja asosida o'tilgan barcha mavzular doirasida tuzilgan savollarga og'zaki tarzda javob berish (biletlar uchta savoldan iborat bo'ladi va qo'shimcha ikkita savol berilishi mumkin).</p>
6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. N.Amanova. Jaz va estrada musiqasi tarixi. OTM uchun o'quv qo'llanma. "Fan ziyosi" nashriyoti, Toshkent: 2021. 203 b. 2. D.Amanullaeva, N.Amanova. Istoriya djaza i estradnoy muziki. Uchebnoe posobie. - T.: «San'at», 2010. 3. Bekov O. Sovremennaya uzbekskaya estradnaya pesnya v kontekste muzikalnoy kulturi Uzbekistana. Rukopis. – Tashkent: NIII, 1994. – M (m) B-42 № 931. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. T, 2017 2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini takominlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016-yil 7-dekabr. T., 2017. 3. Koller Dj. Stanovlenie djaza. – M.: Muzka, 1984. – 390 bet. 4. Sirov V.N. Stilisticheskie metamorfozi roka ili put k «tretey» muzike. – Nijniy Novgorod: izd-vo Nijgorodskogo universiteta, 1997. – 209 bet. <p style="text-align: center;">Axborot manbaalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://uzmesi.uz/ 2. http://www.youtube.com 3. http://b2c.uz/catalog/youth/uz/musiq 4. http://www.musiq.uz 5. https://ru.wikipedia.org/

7.	O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti Kengashida muhokama etilgan va tasdiqlangan 2024 -yil "30" avgust dagi 1 -sonli bayonnoma
8.	Fan/modul uchun mas'ul: Amanova N.A. – O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti "Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar" kafedrasi mudiri, dotsent, san'atshunoslik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
9.	Taqrizchilar: D.D.Amanullaeva - O'zbekiston Respublikasi san'at arbobi, O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati instituti "Estrada xonandaligi" kafedrasi mudiri, professor R.A.Abdullayev – O'zbekiston Respublikasi san'at arbobi, O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasi raisi, professor.